

Innst. O. nr. 75

(2005-2006)

Innstilling til Odelstinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Ot.prp. nr. 90 (2005-2006)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forbindelse med tariffrevisjonen 2006

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger i proposisjonen frem forslag om at arbeidstvisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet skal avgjøres av Rikslønnsnemnda. Departementet legger samtidig frem forslag om at det blir forbudt å sette i verk eller opprettholde arbeidskamp for å løse tvisten.

1.2 Partsforhandlinger og mekling

Tvisten er oppstått i forbindelse med statsoppgjøret 2006 mellom Akademikerne, LO Stat, Unio og Yrkesorganisasjonens Sentralforbund Stat på den ene siden og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet på den andre. Etter brudd i forhandlingene gikk tvisten til mekling, med meklingsutløp 23. mai 2006 kl. 24.00. Etter å ha meklet på overtid fremla riksmeklingsmannen skisse til løsning 24. mai 2006. Akademikerne aksepterte ikke riksmeklingsmannens skisse, mens LO Stat, Yrkesorganisasjonens Sentralforbund Stat, Unio og Fornyings- og administrasjonsdepartementet fortsatte samtaler på basis av skissen. De sistnevnte partene kom frem til et anbefalt forslag 24. mai 2006.

Akademikerne tok fra samme dato ut 139 medlemmer i politiet og Mattilsynet i streik. Fra 31. mai 2006 ble streiken trappet opp med 140 medlemmer i

de samme etater, samt ved Nasjonalt folkehelseinstitutt. Konflikten ble utvidet 6. juni 2006 ved at ytterligere 328 medlemmer i de samme etater ble tatt ut i streik. Totalt var ca. 600 medlemmer i streik fra 6. juni 2006.

1.3 Omfang og virkninger av konflikten

Streiken blant politijuristene medførte, frem til opptrapping av konflikten 6. juni 2006, at en rekke straffesaker måtte utsettes eller stoppet opp, anholdte ble ikke fremstilt for varetektsfengsling, samt at varetektsfanger ikke kunne fremstilles for forlenget fengsling. En minimumsbemanning som sikret at de mest alvorlig kriminelle fortsatt ble fengslet ble beholdt. I Oslo politidistrikt stoppet det meste av arbeidet innen utlendingsfeltet opp. Vedtak og beslutninger etter utlendingsloven, straffeprosessloven og tvangsfullbyrdsloven mv. ble ikke fattet og gjennomført.

I Mattilsynet medførte streiken at slakterier og planteområder i ytre etat ble rammet, uten at det var fare for liv eller helse. Med nødvendige dispensasjoner ville heller ikke en opptrapping av konflikten nødvendigvis medført fare for liv eller helse, men en del beredskapsoppgaver uten dispensasjon kunne medført risiko for at liv og helse ville bli truet.

Folkehelseinstituttet rapporterte at med de dispensasjoner som var gitt, innebar konflikten ikke fare for liv eller helse innen deres faglige ansvarsområde.

Etter streikeuttaket 6. juni 2006 mottok departementet imidlertid meldinger som viste til at situasjonen var i ferd med å endre seg.

Justisdepartementet meddelte at de foreløpig ikke hadde fått rapporter som tilsa at streiken innebar fare for liv eller helse, men at fortsatt streik ville føre til betydelig ulempe for tredjepart. For utlendingsforvaltningen ville en fortsatt streik medføre betydelige problemer med iverksetting av negative vedtak. Ved-

tak og beslutninger etter utlendingsloven, straffeprosessloven og tvangsfullbyrdelsesloven mv. ville ikke bli fattet og effektivt.

Fra Landbruks- og matdepartementet ble det opplyst at det ikke ble innvilget dispensasjoner i den utstrekning som var nødvendig, noe som førte til at situasjonen for mange slaktekyllingbesetninger var i ferd med å bli kritisk og uakseptabel.

I brev 7. juni 2006 til Landbruks- og matdepartementet vurderer Mattilsynet tilstanden slik:

"Våre regioner melder om stor og sterk økende bekymring for de dyrevernmessige forhold i berørte fjørfebesetninger. (...) Dersom dyrene ikke avlives/slaktes, vil situasjonen være i strid med dyrevernløvens § 2.

Akademikerne har avslått dispensasjonssøknad for fjørfe-slakteriene under henvisning til at dyra kan fraktes til slakteri for avlaving og destruksjon."

Det redegjøres videre i brev om kapasiteten ved Priors anlegg i Rakkestad og Jæren samt hvordan kadaver av dyr må behandles i henhold til bestemmelser i forskrift 5. november 1999 om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall. Det vises til at forskriften gjennomfører norske forpliktelser etter EØS-avtalen. Det redegjøres videre for håndteringen av denne type avfall hvor de to aktuelle anleggene i Norge som kan håndtere avfall av denne typen, ligger på Stranda og i Fredrikstad. Det redegjøres også for tenkelige løsninger og eventuelle konsekvenser, herunder innfrysing av restavfallet samt nedgraving av kadavre som reguleres av miljølovgivningen.

Mattilsynets vurdering blir derfor følgende, sitat:

- "Situasjonen i mange slaktekyllingbesetninger er i ferd med å bli uholdbar i forhold til dyrevernløvens bestemmelser, jf dyrevernløvens § 2 som fastsetter at dyr skal beskyttes mot unødig lidelse. I tillegg vil stor dyretetthet øke risikoen for oppblomstring av dyresykdommer. Den enkelte bonde har i liten grad mulighet til avhjelpe situasjonen - annet enn å avlive hele eller deler av besetningen.
- Fjørfe-slakteriene vil i begrenset grad ta inn kylling for avlaving. Det kan ikke forventes at den enkelte bonde kan få til forsvarlig avlaving av store dyreflokker lokalt.
- Situasjonen utgjør på denne måte en alvorlig trussel mot dyrs liv og helse. Manglende forsvarlig avfallshåndtering vil være i strid med EØS-avtalens krav, vil representere en dyrehelsemessig risiko og kan også utgjøre fare for menneskers helse.
- Mattilsynet vurderer at streiken nå har fått uakseptable samfunnmessige konsekvenser."

Når det gjelder forholdene vedrørende storfe- og griseslakterier, grensekontroll, dyrehelse/dyreverner generelt, plantehelse, beredskapsvakter lokalt og re-

gionalt og beredskapsarbeid ved hovedkontoret vurderer Mattilsynet situasjonen som bekymringsfull, men ikke kritisk.

På bakgrunn av dette innkalte statsråden partene til et møte om kvelden 7. juni 2006. Statsråden redegjorde her for bekymring knyttet til konsekvensene av konflikten. Det ble lagt særlig vekt på den situasjonen som var i ferd med å oppstå i flere slaktekyllingbesetninger etter at Akademikerne hadde avslått dispensasjonssøknad for nødvendig tilsynsveterinær ved to fjørfe-slakterier.

Statsråden viste til at muligheten for avlaving og destruksjon av besetningene var begrenset, samt at manglende forsvarlig avfallshåndtering ville representere en dyrehelsemessig risiko og kunne utgjøre en fare for menneskers helse. Statsråden meddelte deretter at Regjeringen på grunnlag av den foreliggende situasjonen vil fremme forslag om tvungen lønnsnemndbehandling av tvisten. Statsråden oppfordret Akademikerne til å gjenoppta arbeidet så snart som mulig, noe de umiddelbart bekreftet at de ville gjøre.

1.4 Konklusjon

Departementet har etter en samlet vurdering av de store samfunnmessige skadevirkninger konflikten nå har fått, kommet til at arbeidstvisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet blir løst uten ytterligere arbeidskamp. I vurderingen er det lagt avgjørende vekt på at mangelen på nødvendige dispensasjoner for tilsynsveterinærer i Mattilsynet medførte en situasjon som utgjorde en alvorlig trussel mot dyrs liv og helse og at manglende avfallshåndtering i tillegg til å representere en dyrehelsemessig risiko også kan utgjøre en fare for menneskers helse.

Partenes holdning viste klart at situasjonen er fastlåst og at det derfor etter departementets vurdering er svært begrenset utsikt til at partene finner en løsning.

Norge har ratifisert flere ILO-konvensjoner som verner organisasjonsfriheten og streikeretten (konvensjon nr. 87, 98 og 154). Slik konvensjonene har vært tolket av ILOs organer stilles det strenge krav for inngrep i streikeretten. Sosialpakten under Europarådet har i artikkel 6 nr. 4 også en bestemmelse som verner streikeretten.

Departementet er av den oppfatning at et vedtak om tvungen lønnsnemnd i den omhandlede arbeidskonflikten er innenfor rammen av de konvensjoner Norge har ratifisert. Dersom det skulle påvises motstrid mellom internasjonale konvensjoner og Norges bruk av tvungen lønnsnemnd, mener departementet at det uansett er nødvendig å gripe inn i konflikten.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen og Gorm Kjernli, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Due-sund, fra Senterpartiet, Dagfinn Sundsbø, og fra Venstre, André N. Skjelstad, har ingen merknader og slutter seg til forslaget.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og rår Odels-tinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forbindelse med tariffrevisjonen 2006

§ 1

Twisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forbindel-

se med tariffrevisjonen 2006 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Reglene i lov av 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade for å løse tvisten.

§ 3

Loven trer i kraft straks.

Loven opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 12. juni 2006

Karin Andersen

leder og ordfører

